

یا سَـمِیعُ

برف کسرا ز نیره
ای آرام جان
ت کسر آن بخوان

طرح قرآنی رسول اکرم ﷺ با محوریت
سوره والفجر

محرم و صفر ۱۴۰۰

مکتب قرآن امام رضا (ع)

۰۹۰۲ ۱۹۳۰۵۶۷
۰۲۱ ۸۸۵۷۷۸۱۹

www.maktabemamreza.ir

rubika.ir/tarhe-rasoleakram

@tarherasoleakram

موسسه فرهنگی قرآنی و عتبات
مکتب امام رضا

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مکتب قرآن امام رضا (ع)

فهرست

● معرفى سوره والفجر	۲
● متن سوره	۳
● ترجمه سوره	۴
● روز اول	۸
● روز دوم	۱۰
● روز سوم	۱۲
● روز چهارم	۱۴
● روز پنجم	۱۶
● روز ششم	۱۸
● روز هفتم	۲۰
● روز هشتم	۲۲
● روز نهم	۲۴
● روز دهم	۲۶
● روز يازدهم	۲۸
● روز دوازدهم	۳۰
● روز سيزدهم	۳۲
● روز چهاردهم	۳۴
● روز پانزدهم	۳۶

● روز شانزدهم	۳۸
● روز هفدهم	۴۰
● روز هجدهم	۴۲
● روز نوزدهم	۴۴
● روز بيستم	۴۶
● روز بيست و يكم	۴۸
● روز بيست و دوم	۵۰
● روز بيست و سوم	۵۲
● روز بيست و چهارم	۵۴
● روز بيست و پنجم	۵۶
● روز بيست و ششم	۵۸
● روز بيست و هفتم	۶۰
● روز بيست و هشتم	۶۲
● روز بيست و نه	۶۴
● روز سي ام	۶۶

مقدمه

یکی از دغدغه‌های مهم و همیشگی فرهنگ اسلامی ترویج درست معارف است. در این خصوص روش‌های گوناگون در این حوزه به صورت آموزش همگانی و اختصاصی قرآن و معارف مورد استفاده دغدغه‌مندان قرار گرفته است. در میان معارف تعالی بخش اسلام، نشر و ترویج قرآن کریم از جایگاه بالاتری برخوردار است. و این در حالی است که دو ثقل سفارش شده پیامبرص در کنار یکدیگر کمال دین را به ارمغان می‌آورند.

از همین رو همزمان با فرارسیدن ایام شهادت ابا عبد الله الحسین علیه السلام و یاران با وفای ایشان در کربلا بر آن شدیم تا با دغدغه تعلیم همگانی قرآن کریم به ایجاد طرحی با محوریت سوره فجر که متناسب با فضای محرم است، به استقبال فراگیری همگانی معارف عاشورایی در کنار لطایف سوره فجر در طول یک ماه و همچنین نکات حاشیه‌ای می‌رویم.

ظرفیت جمع‌های قرآنی و روضه‌های پیام محرم پتانسیل عظیمی است که اگر فعالیت‌های قرآنی از این کانال‌های فرهنگی و جهادی ورود پیدا کند، می‌توانیم امیدوار باشیم یک جهش و رشد تصاعدی در توسعه فعالیت‌های قرآنی در میان عموم مردم ایجاد شود. موسسه فرهنگی قرآن و عترت مکتب امام رضا (ع) با لحاظ شرایط فعلی کشور و لزوم زنده نگهداشتن آئین‌های عزاداری سالار شهیدان و یاران با وفایش و با تبعیت از توصیه اکید مقام معظم رهبری مبنی بر رعایت پروتکل‌های بهداشتی اعلام شده از سوی ستاد ملی مبارزه با کرونا، اقدام به برنامه ریزی و اجرای طرح رسول اکرم ویژه برنامه قرآنی در ماه محرم نموده است.

❁ معرفی طرح رسول اکرم

طرح رسول اکرم به منظور بهره‌مندی شایسته از ظرفیت عظیم و فضای معنوی ایام محرم و ضرورت توسعه و تعمیق فعالیت‌های قرآنی در میان عموم مردم و طبقه ضعیف اجرا می‌شود. برای این مقطع زمانی سوره فجر انتخاب شده که در این بین هر روز یک آیه به صورت تفسیری برجسته مطرح می‌شود و افراد به راحتی می‌توانند با حفظ و فهم معنا و تفسیر این آیات در این طرح قرآنی شرکت کنند.

❁ هدف طرح

هدف از برگزاری این طرح انس عموم مردم با قرآن و ترویج شعائر دینی است که با با محوریت تفسیر یک سوره از قرآن کریم حاصل می‌شود. در این طرح قرآنی که در ایام ماه محرم با مشارکت جمعی از محبان قرآنی و به صورت افتخاری و جهادی برگزار می‌شود هر یک از رابطین قرآنی و جهادی در محل برپایی عزاداری با برگزاری یک محفل قرآنی کوچک آیاتی از کلام الله مجید را ترتیل خوانی می‌کنند و سپس به بیان لطایف آیه مخصوص هر روز پرداخته و سپس داستان‌هایی با رعایت تولی درست تاریخی از امام حسین ع را که در مجموعه طرح آمده است بیان می‌کند و در انتها نکته‌ای از احکام را در نماز به شنوندگان ارایه می‌نماید. در این میام ممکن است به دلیل شرایط کرونایی برخی از جلسات برگزار نگردد لذا این امکان وجود دارد که همه مشتاقان با استفاده از سایت طرح جلسه مذکور را دریافت کنند.

❁ چرایی انتخاب سوره فجر

این سوره (سوره فجر)، در روایت امام صادق علیه السلام به سوره امام حسین علیه السلام مشهور است و توصیه شده که در نمازهای واجب و مستحب، خوانده شود: «(اِقْرَأْ سُورَةَ الْفَجْرِ فِي قَرَائِكُمْ وَ تَوَافِكُمْ، فَإِنَّهَا سُورَةُ الْحُسَيْنِ علیه السلام وَ اِزْعَبُوا فِيهَا)». (و این نامگذاری، جالب است، «چرا که قیام کربلای حسین علیه السلام، خود انفجار فجری از ایمان و جهاد بود، در ظلمت شب جور و شرک بنی امیه، و همچنان که با فجر و آغاز روز، حرکت و حیات مردم شروع می شود، با خون حسین علیه السلام و یارانش در عاشورا، اسلام جانی تازه گرفت و حیاتی مجدد یافت.» در ذیل روایتی از امام صادق علیه السلام، علت نامگذاری این سوره به سوره فجر، این بیان شده که سید الشهداء نفس مطمئنه و راضیه و مرضیه است و یارانش نیز اینگونه اند: «فَهُوَ ذُو النَّفْسِ الْمُطْمَئِنَّةِ الرَّاضِيَةِ الْمَرْضِيَّةِ وَأَصْحَابُهُ مِنَ الْمُحَمَّدِ هُمُ الرَّاضُونَ عَنِ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ هُوَ رَاضٍ عَنْهُمْ»

در پایان این سوره آمده است: يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّاتِي (فجر/ ۲۷ الی ۳۰)؛ تو ای روح آرام یافته به سوی پروردگارت بازگرد در حالی که هم تواز او خشنودی و هم او از تو خشنود و در سلک بندگانم و در بهشتم داخل شو».

توجه به آموزه های سوره مبارکه فجر، راه رسیدن به آرامش قلبی از بعد ایمانی-شناختی، باور به تقدیرات حکیمانه خداوند و نگرش واقع بینانه به تمامی نعمت ها، حوادث، شرایط، و موقعیت ها بر اساس سنت های ثابت الهی، از جمله سنت «ابتلاء» و آزمایش است. فلسفه سنت ابتلاء، همانند سایر سنت های الهی تحقق هدایت عامه تکوینی خداوند است. بر اساس آموزه های سوره مبارکه فجر، «نگاه ابتلائی به نعمت ها و تمامی موقعیت های خوشایند و ناخوشایند» به عنوان یک عامل مؤثر و نقش آفرین در دست یابی به آرامش قلبی پایدار معرفی شده است.

❁ بخش های محوری طرح رسول اکرم

این طرح متشکل از چهار بخش محوری است؛

- بخش قرائت آیات سوره فجر
- بخش لطایف آیات سوره فجر
- داستان های عاشورایی
- آموزش احکام ابتدایی

اجرای طرح هر روز حدود ۳۰ دقیقه وقت از مجالس را به خود اختصاص می دهد.

✿ مخاطبان طرح رسول اکرم.

نوع مخاطب:

- مخاطبان عام و شرکت کنندگان در طرح (آموزش گیرندگان)
- رابطین و برگزار کنندگان طرح (آموزش دهندگان)

✿ بخش های اجرایی طرح

- طراحی دفترچه آموزشی برای آموزش دهندگان
- برگزاری جلسات کارگاهی آموزشی در بازه زمانی سه دهه محرم که به شکل مجازی برگزار میشود.
- ارزیابی طرح در سه سطح مخاطبان، آموزش دهندگان و رابطین اجرایی
- طراحی بسته آموزشی و هدیه برای دو سطح
- طراحی مسابقه نهایی طرح
- طراحی الگوی رسانه ای و تبلیغی طرح

✿ نکته پایانی:

با تشکر از گروهها و مراکز و خانه هایی که طرح را شریک در مجالس خود می نمایند. لازم است توجه بنمایید که امکان ثبت نام گروههای جهادی و افراد و حسینیه ها و روضه خوانی هایی که امکان ارایه طرح در مجالس را دارند در سایت مکتب قرآن امام رضاء وجود دارد تا بتوانند از برنامه های ادامه طرح در طول یک ماه محرم مانند ارزیابی و ایجاد مسابقه ها و دریافت ظرفیتهای تقدیر و تشکر از حافظان سوره فجر و تعالیم آن بهره مند شوند.

طرح با همکاری فعالین و جهاد گران مناطق مختلف کشور در خیریه ها و هیئات به صورت داوطلبانه و خود جوش با عنوان هر هیئت یک مکتب برگزار میشود و مکتب قرآن امام رضاء خود را موظف می داند به تمامی عزیزان فعال در هیئات. مساجد و... که مجری طرح هستند، پشتیبانی محتوایی لازم را برساند.

در آخر لازم است از تمامی عزیزان سراسر کشور بابت همکاری تشکر به جا آوریم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ای امام جان
شکران

بالحسبیت سوره مبارکه والفجر

طرح قرآنی رسول اکرم

برف کرازنیزه
ای آرام جان
فت کسان بخوان

سوره
والفجر

از آیه ۱ تا ۳۰

وَالْفَجْرِ:

قسم به سپیده صبح

"فجر" به معنای شکافتن است و مراد از آن، شکافتن تاریکی یا سپیده دم است. سپیده صبح از نشانه های عظمت خداوند، و آغاز روشنایی و حرکت و جنبش موجودات است. این زمان که مقدس و بسیار با ارزش است، نباید آن را بیهوده از دست داد. خداوند در قرآن به بخش های مختلف زمان قسم یاد کرده است: وَالصُّبْحِ: قسم به صبح؛ وَالضُّحَى: قسم به هنگام ظهر؛ وَالتَّهَارِ: قسم به روز؛ وَالْعَصْرِ: قسم به دوران و زمان؛ وَاللَّيْلِ: قسم به شب...

در حدیثی مراد از فجر را، حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه دانسته: "الفجر هو القائم" که تاریکی شب و ظلم و فساد، به صبح قیام آن حضرت برچیده می شود. در روایتی از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، درباره تلاوت سوره فجر فرموده اند: هر کس سوره فجر را در دهه ی اول ذی الحجه بخواند خداوند گناهان او را می بخشد و هر کس این سوره را در ایام دیگر سال بخواند، در روز قیامت این سوره برایش نوری است و همچنین از امام صادق علیه السلام روایت شده که این سوره، سوره امام حسین علیه السلام است. آن را در نمازهای مستحب و واجب بخوانید.

هر کس این سوره را بخواند، در روز قیامت همراه حسین بن علی علیه السلام در درجه ی او از بهشت خواهد بود. بعضی، مفهوم فجر را در این آیه به معنی "فجر آغاز محرم" که آغاز سال جدید است، تفسیر کرده اند و بعضی به "فجر روز عید قربان" که مراسم مهم حج در آن انجام می گیرد؛ و بعضی "صبحگاهان ماه مبارک رمضان" و یا "فجر صبح جمعه" دانسته اند.

❁ واینک حسین....

امام حسین علیه السلام در سوم شعبان سال چهارم هجرت در شهر مدینه به دنیا آمد. پدر بزرگوار ایشان امیر المؤمنین علی علیه السلام و مادر ایشان حضرت فاطمه علیه السلام سید زنان اهل عالم است. در روز میلاد امام حسین علیه السلام، ایشان را به محضر رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم آوردند. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به امر الهی او را به نام فرزند هارون، «حسین» خواند، نامی که معرب نام عبری «شَبِیر»، نام پسر کوچک تر هارون، جانشین موسی علیه السلام بود.

❁ مسئله یکم نماز:

واجب است زن و مردی که به سن بلوغ رسیده اند در شبانه روز ۱۷ رکعت نماز بخواند. (دو رکعت نماز صبح، چهار رکعت نماز ظهر، چهار رکعت نماز عصر، سه رکعت نماز مغرب، چهار رکعت نماز عشا) سن بلوغ برای دختران تمام شدن نه سال قمری است.

وَلَّيَالٍ عَشْرٍ:

قسم به شب های ده گانه

مراد از ده شب، یازدهه ی اول ماه ذی حجه است که در آن مناسک حج انجام می شود و روز عرفه و عید قربان را شامل می شود؛ یازده شب آخر ماه مبارک رمضان است که شب های قدر در آن قرار دارد.

بعضی گفته اند منظور، شب های آغاز ماه محرم است که به تاسوعا و عاشورا ختم می شود. به هر حال سوگند خوردن به این شب های ده گانه به هر تفسیری که باشد، دلیل بر اهمیت فوق العاده ی آن هاست چرا که وقتی خداوند به چیزی قسم می خورد، قطعاً آن موضوع دارای شرافت و اهمیت است و معلوم می شود که خداوند به دنبال این قسم، می خواهد در آیات بعدی به موضوع مهمی اشاره کند.

✿ واینک حسین....

سالیان خوش کودکی حسین علیه السلام، با رحلت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم به پایان رسید. امام حسین علیه السلام در سن هفت سالگی، هم پدر بزرگ و مادر خود را از دست دادند. هنوز مراسم دفن پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم انجام نشده بود که فتنه‌ها برای دستبرد به «ولایت امر»، ظهور کرد. حتی فدک، ارثیه مادر امام حسین علیه السلام، توسط حکومت وقت به زور گرفته شد. مادر ایشان، بر اثر جراحات و صدمات وارده از غائله بیعت، شهید شدند. امام حسین شجاع‌ترین امت حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم بود و شجاعت حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و حضرت علی علیه السلام در ایشان جمع بود.

✿ مسئله دوم نماز:

• کیفیت نمازها:

- نماز صبح: دو رکعت در هر رکعت حمد و یک سوره کامل از قرآن مثل سوره توحید
- نماز ظهر: چهار رکعت، دو رکعت اول حمد و سوره و تشهد و در رکعت سوم و چهارم سه مرتبه (سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله والله اکبر) بگویند و بعد ادامه نماز و سلام دهد.
- نماز عصر: مانند نماز ظهر.
- نماز مغرب: سه رکعت. دو رکعت اول حمد و سوره، تشهد و در رکعت سوم سه بار ذکر (سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله والله اکبر) گفته شود و سپس رکوع و دو سجده و تشهد و سلام داده شود.
- نماز عشا: مانند نماز ظهر و عصر و عشا